

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Навчально-науковий медичний інститут
Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни

Фізична терапія в онкології

(назва дисципліни)

підготовки _____ **магістра** _____.

(назва освітнього рівня)

спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» _____

(шифр і назва спеціальності)

Освітньої програми 227 « Фізична терапія»

(назва освітньо-професійної освітньо-наукової/освітньо-творчої програм)

Силабус навчальної дисципліни «Фізична терапія в онкології»
підготовки “магістри”, галузі знань — 22 - охорона здоров'я, спеціальності —
227 - фізична терапія, ерготерапія, за освітньою програмою - фізична терапія

Розробник: Гринишин Н. А., асистент кафедри фізичної терапії та ерготерапії

Силабус навчальної дисципліни затверджений на засіданні кафедри
фізичної терапії та ерготерапії

протокол № 3 від 16.10.2020 р.

Завідувач кафедри: _____ (Андрійук О.Я.)

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузі знань, спеціальності, освітні програми, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузі знань: 22 «Охорона здоров'я»	Нормативна
		Рік навчання 2
		Семестр 11
	Спеціальності: 227 – фізична терапія, ерготерапія	
Кількість годин/кредитів 90 / 3	Освітня програма 227 – фізична терапія	Лекції: год.
		Лабораторні: 22год.
		Самостійна робота: 62 год.
		Консультації: 6год.
ІНДЗ: немає	Магістр	Форма контролю: залік

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ

Викладач: Гринишин Наталія Анатоліївна, natalia_chvost@ukr.net

Комунікація зі студентами: електронною поштою, на заняттях згідно розкладу, за графіком консультацій.

Розклад занять розміщено на сайті навчального відділу СНУ: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Розклад консультацій. Консультації проводяться згідно розкладу, що розміщений на дошці оголошень кафедри фізичної терапії та ерготерапії.

III. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Фізична терапія в онкології» є цілісне уявлення про реабілітацію хворих на онкологічні захворювання; розробка індивідуальних програм реабілітації для онкохворих, враховуючи різновид захворювання, стадію, метод лікування даної патології та період. Вивчення дисципліни передбачає розробку індивідуальних програм реабілітації для онкохворих, враховуючи різновид захворювання, стадію, метод лікування даної патології та період. Для досягнення цілей реабілітації онкологічного хворого застосовуються спеціальні методи або компоненти реабілітації. Слід підкреслити, що в сучасній клінічній онкології поняття лікування та реабілітація нерозривні, забезпечуючи наступність і послідовність етапів загального лікування. Слід зазначити, що не існує чітких меж у визначенні цілей реабілітації в кожному конкретному випадку, оскільки очевидно, що особливості перебігу пухлинного процесу мають індивідуальні особливості.

Наприклад, прогресування пухлини після радикального лікування змінює мета реабілітації з відновлювальної на паліативну.

Пререквізити (попередні курси, на яких базується вивчення дисципліни) – фізична терапія в геріатрії, сучасні інформаційні технології в охороні здоров'я, методологія та організація наукових досліджень в охороні здоров'я, загальна патологія, клінічна практика з фізичної терапії в геріатрії.

Метою викладання навчальної дисципліни «Фізична терапія в онкології» є формування професійної компетентності майбутніх фізичних терапевтів щодо складання індивідуальних програм реабілітації онкохворих та комплексів терапевтичних вправ, які спрямовані на усунення ускладнень, пов'язаних з дією пухлини на організм, та і з наслідками проведеного лікування.

Основними завданнями дисципліни „Фізична терапія в онкології” є:

- сформувані у студентів цілісне уявлення про реабілітацію хворих на онкологічні захворювання ;
- навчити розробляти індивідуальні програми реабілітації для онкохворих, враховуючи різновид захворювання, стадію, метод лікування даної патології та період;
- вивчити ускладнення з якими стикаються хворі залежно від виду раку та методи боротьби з ними ;
- виробити базові навички реабілітаційних заходів при порушеннях діяльності тих чи інших систем організму після променевої терапії та хіміотерапії;
- проводити комплекси терапевтичних вправ післяопераційному періоді .

Компетентності. До кінця навчання студенти повинні:

знати:

- базові теоретичні положення курсу, що вивчається;
- загальні принципи фізичної реабілітації;
- основні онкологічні захворювання та їх ускладнення, що виникають в процесі лікування;
- методи реабілітації, що необхідно використати при проявах після оперативних ускладнень;
- сформувані цілісне уявлення про терапевтичні вправи дозволені онкохворим залежно від їхнього стану;
- рекомендовані комплекси лікувально-гімнастичних вправ;
- вплив тих чи інших терапевтичних вправ на системи організму;
- механізми дії терапевтичних вправ на організм пацієнтів;
- правила запису та вихідні положення при виконанні терапевтичних вправ
- методика виконання рухів;
- нормування навантаження при виконанні терапевтичних вправ;
- працювати з науковою, методичною та спеціальною літературою.

вміти:

- складати індивідуальні програми реабілітації;
- проводити та коментувати виконання терапевтичних вправ ;
- підбирати засоби і методику розвитку та відновлення рухових якостей;
- підбирати терапевтичні вправи відповідно до стадії захворювання, періоду та методу лікування, ускладнень, віку, рухового режиму;
- роз'яснювати пацієнтам доцільність даних вправ, вільно оперувати термінологією;
- визначати ефективність застосування терапевтичних вправ;
- застосовувати набуті знання у майбутній професійній діяльності.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Роль фізичної терапії в онкології						
Тема 1. Особливості реабілітації онкохворих залежно від клінічної групи.	14		4	10		ДС РМГ/5
Тема 2. Реабілітація хворих на рак грудної(молочної) залози. Ускладнення після мастектомії. Комплекси лікувально-гімнастичних вправ.	14		4	8	2	ДС РМГ/5
Тема 3. Реабілітація хворих на рак шийки матки, тіла матки, яєчників. Ускладнення після оваріоектомії.	12		4	8		ДС РМГ/5
Тема 4. Загальні принципи фізичної реабілітації при радикальному лікуванню раку легень.	16		4	10	2	ДС ДБ РМГ/5
Разом за модулем 1	56		16	36	4	20
Змістовий модуль 2. Загальні принципи реабілітації						
Тема 6. Реабілітація хворих на рак опорно-рухової системи. Комплекси лікувально-гімнастичних вправ після протезування з приводу злоякісних пухлин.	10		2	8		ДС РМГ/5
Тема 7. Загальні принципи реабілітації хворих на рак ШКТ.	10	-	2	8		ДС РМГ/5
Тема 8. Реабілітація хворих на рак щитовидної залози та гортані.	6	-	2	4		ДС РМГ/5
Тема 9. Реабілітація хворих на рак товстого кишечника. Рак прямої кишки.	8	-	-	6	2	ДС ДБ РМГ/5
Разом за модулем 2	34		6	26	2	20
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота						60
Всього годин / Балів	90		22	62	6	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Завдання для самостійного опрацювання

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Поняття «пухлина». Статистика злоякісних пухлин. Клінічна і морфологічна класифікація злоякісних пухлин. Основні онкологічні захворювання.</p> <p>Онкологія: підручник / Г.В. Бондар, А.І. Шевченко, І.Й. Галайчук, Ю.В. Думанський та ін. — 2-е видання . Медицина. Київ. 2019. - 520 с.</p> <p>Онкологія / За ред.. Б.Т. Білинського, Ю.М. Стернюка, Я.В. Шпарика (підручник). - Львів : Медицина Світу, 1998. – 272 с.: іл..</p>	10
2	<p>Тема 2. Анатомія грудної (молочної) залози. Основні онкологічні захворювання грудної залози. Методи діагностики та лікування.</p> <p>Рак молочної залози : Посібник для студентів 5-х - 6-х курсів медичних факультетів вищих медичних навчальних закладів та лікарів-інтернів/ І.М. Бондаренко, В.Ф. Завізгон, О.І. Асєєв – Дніпропетровськ , 2011. – 58</p> <p>Атлас анатомії людини : Френк Г. Неттер; наукові редактори перекладу Л.Р. Матешук-Вацеба, І.С. Герасимюк, В.В. Кривецький, О.Г. Попадинець . - Київ : Медицина , 2020. – 736с.</p>	8
3	<p>Тема 3. Анатомічні особливості матки та яєчників. Методи хірургічного лікування раку матки. Посткастраційний синдром.</p> <p>Головацький А.С. Анатомія людини / А.С. Головацький, В.Г. Черкасов, М.Р. Сапин, А.І. Парахін. – Вінниця, «Нова книга», 2007. – Т. 1. – 365 с.</p>	8
4	<p>Тема 4. Анатомія легень. Основні анатомо-фізіологічні дані органів дихання . Методи діагностики. Особливості поширення метастазів у легені.</p> <p>.Сапин М.Р. Анатомія человека / М. Р. Сапин. – М. : Медицина; 2006. – Т. 1. – 640 с.</p> <p>Синельников Р.Д. Атлас анатомии человека / Р.Д. Синельников, Я.Р. Синельников. – М.: Медицина, 1996. – Т. 1 – 344 с.</p> <p>Онкологія / За ред. В.П.Баштана. – Тернопіль, 2003. – 316 с.</p>	10
5	<p>Тема 5. Анатомія чоловічої сечо-статевої системи.П Передраки. Простатит. Основні причини виникнення раку простати.</p> <p>Привес М.Г. Анатомія человека / М.Г. Привес, Н.К. Лысенков, В.И Бушкович. – СПб, «Гиппократ», 2004. – 683 с.</p> <p>Sorkin V.M., Perehod I.A. Clinical oncology (Lectures for medical students). – Simferopol, 2007. – 136 p.</p> <p>Клиническая онкоурология / Под ред. Б.П. Матвеева. – Москва, 2003. – 406 с.</p>	8
6	<p>Тема 6. Анатомія опорно-рухової системи. Класифікація пухлин м'яких тканин і кісток.</p> <p>Кравчук С.Ю. Анатомія людини / С.Ю. Кравчук. – Чернівці, 2004. – 599 с.</p> <p>Бондар Г.В., Попович О.Ю., Думанський Ю.В., Яковець Ю.І. та ін. Лекції з клінічної онкології. – Донецьк, 2006. – 255.</p> <p>Давыдов М.И., Вышковский Г.Л. Энциклопедия клинической</p>	8

	онкології: Руководство для практикующих врачей. – Москва, 2005. – 153 с.	
7	Тема 7. Анатомія шлунково-кишкового тракту. Класифікація раку ШКТ. Кравчук С.Ю. Анатомія людини / С.Ю. Кравчук. – Чернівці, 2004. – 599 с. Неттер Ф. Атлас анатомії людини / Ф. Неттер. – Львів : Видавничий дім Наутілус, 2004. – 592 с. Стариков В.И. Общая онкология: Учебное пособие. – Харьков, 2001. – 72 с.	4
8	Тема 8. Анатомія гортані. Чинники, що викликають рак гортані. Види оперативного лікування раку гортані. Свиридов О.І. Анатомія людини / О.І. Свиридов. – К. : Вища школа, 2001. – 399 с. Синельников Р.Д. Атлас анатомии человека / Р.Д. Синельников, Я.Р. Синельников. – М.: Медицина, 1996. – Т. 1 – 344 с. Линденбратен Л. Д., Королук И. П. Медицинская радиология: Учебник для студентов мед. вузов. 2-е изд. – Москва, 2000. – 672 с.	4
9	Тема 9. Анатомія товстого кишечника. Методи лікування раку прямої кишки. Калостома. Кравчук С.Ю. Анатомія людини / С.Ю. Кравчук. – Чернівці, 2004. – 599 с. Неттер Ф. Атлас анатомії людини / Ф. Неттер. – Львів : Видавничий дім Наутілус, 2004. – 592 с. Атлас операций на брюшной стенке и органах брюшной полости / Под ред. Г.Е. Островерхова. – Москва, 1965. – 605 с.	6
	Разом	62

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів та критерії оцінювання

Загальна оцінка за курс складається як алгебраїчна сума оцінок за кожен з двох модулів: поточне тестування (лабораторні заняття, самостійна робота); контрольні роботи наприкінці кожного змістового модуля.

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою ECTS. На оцінку завдань модуля I відводиться 40 балів, модуля II – 60 балів.

Модуль I передбачає перевірку якості засвоєння теоретичного курсу, виконання практичних робіт безпосередньо на заняттях. Загальна кількість тем цього модуля становить 8 (4– I змістовий модуль, 4– II змістовий модуль). Кожна з тем I і II змістового модуля оцінюється від 0 до 5 балів.

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи. Цю оцінку викладач трансформує в рейтинговий бал за роботу протягом семестру, шляхом помноження на 8. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити 40.

Модуль II передбачає перевірку підсумкових знань і вмінь студентів шляхом написання модульних контрольних робіт. Оцінка за модуль II виставляється за виконання студентом 2 контрольних робіт (по кожному із змістових модулів), які передбачають перевірку теоретичних знань. Контрольні роботи оцінюються за 30-бальною шкалою.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Залік здійснюється провідним викладачем і має на меті перевірку рівня знань студента під час виконання залікових тестів. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за залік становить 60 балів. Оцінювання знань студентів здійснюється за результатами поточного й модульного контролю. При цьому завдання із цих видів контролю оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів включно. За бажання підвищити рейтинг, студент здає залік у формі тестування. При цьому бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються.

Поточний контроль (мах = 40 балів)								Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1				Модуль 2				МКР 1	МКР 2	
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2						
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	30	30	100
5	5	5	5	5	5	5	5			

Переведення оцінки в шкалу ECTS та національну шкалу здійснюється за схемою:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	Зараховано
82 – 89	B	
75 - 81	C	
67 -74	D	
60 - 66	E	
1 – 59	Fx	Незараховано (з можливістю повторного складання)

Студенту, який з навчальної дисципліни має семестровий рейтинговий бал 60 і вище, підсумкова оцінка виставляється автоматично – “зараховано” або оцінка за національною шкалою та за шкалою ECTS. Якщо семестровий рейтинговий бал студента становить 35 – 59 балів, він має можливість повторно здавати залік, студент, який після вивчення навчальної дисципліни за семестр набрав менше 34 балів, вивчає дисципліну повторно.

Критерії оцінювання знань студента на лабораторних заняттях

Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студента
10-9	Студент має системні, глибокі знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності, вміє ставити і розв’язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, аргументувати власні судження теоретичними і фактичними положеннями, підсумувати сказане висновками. Студент вільно володіє спеціальною термінологією, грамотно ілюструє відповідь прикладами, вміє комплексно застосовувати знання з інших дисциплін.
8-7	Знання студента є достатньо ґрунтовними, він правильно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, вміє аналізувати, встановлювати

	зв'язки між явищами, фактами, робити висновки. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.
6-5	Студент демонструє посередні знання основних положень навчального матеріалу. Відповідь у цілому задовільна. Студент здатний аналізувати, порівнювати, робити висновки, наводити окремі приклади на підтвердження певних думок, застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях.
4-3	Студент демонструє низький рівень знань, здатний частково відтворити теоретичний матеріал відповідно до тексту підручника або лекції викладача, повторити за зразком певну операцію.
3-2	Студент може розрізняти об'єкт вивчення, фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, з допомогою викладача виконує елементарні завдання.
0	Студент відсутній на практичному занятті. Студент присутній, але абсолютно не підготовлений до заняття.

Критерії оцінювання модульного / підсумкового тесту:

оцінка **“відмінно”** відповідає 27-30 балам, ставиться за відмінне написання підсумкової / модульної контрольної роботи;

оцінка **“добре”** відповідає 22-26 балам, ставиться за хороше написання підсумкової / модульної контрольної роботи;

оцінка **“задовільно”** відповідає 18-21 балам, ставиться за задовільне написання підсумкової / модульної контрольної роботи;

оцінка **“незадовільно”** відповідає 1-17 балам, ставиться за незадовільне написання підсумкової / модульної контрольної роботи.

У разі наявності документа, що засвідчує навчання на сертифікованих курсах, онлайн-курсах, які дотичні до тем дисципліни, можливе зарахування певної кількості годин, відповідно до [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#)

VI. РЕКОМЕНДОВАНІ ДжЕРЕЛА

1. Бондаренко І.М., Завізгон В.Ф., Асеев О. І. Рак молочної залози : Посібник для студентів 5-х - 6-х курсів медичних факультетів вищих медичних навчальних закладів та лікарів-інтернів/ Дніпропетровськ , 2011. – 58 с.
2. Вища освіта – студентська наука – сучасне суспільство: напрями розвитку : матеріали Всеукр. студ. наук.-практ. конф., м. Київ, 18 березня 2020 р. : [зб. тез] / ПВНЗ «Міжнар. наук.-техн. ун-т ім. акад. Юрія Бугая, каф. ЮНЕСКО «Інформ.-комунік. технології в освіті». – Київ : [б. в.], 2020. – 401 с.
3. Григус І.М. Фізична реабілітація в пульмонології : навчальний посібник – Вид 2-ге, виправлене. – Рівне : НУВГП, 2018.-258 с.
4. Грушина Т.И. Реабилитация в онкологии: физиотерапия. — М.: ГЭОТАР-Медиа, 2006. — 240 с.
5. Димова О.В., Євдокімов Є.І. Застосування фізичних вправ для реабілітації хворих на рак легень після оперативного лікування// Інститут здоров'я спорту та туризму . Класичний приватний університет. Україна. 2010. – 250с.
6. Дубровский В.И. Лечебная физическая культура (кинезотерапия): Учеб. для студ. высш. учеб. заведений. — 2-е изд., стер. — М.: Гума-нит. изд. Центр ВЛАДОС, 2001. — 608 с.: ил.
7. Кравчук Ю.В. Фізична реабілітація осіб II зрілого віку до I після протезування при ампутації нижніх кінцівок на рівні стегна. – Львів, 2015-82 с.

8. Тимрук-Скоропад К.А. Фізична реабілітація хворих при радикальному лікуванні раку легень в умовах стаціонару. Методичний посібник для реабілітологів . За редакцією канд. мед. наук Рябухи О. І. Львів. 2005. – 42 с.
9. Толстая Е. В., Глинская Т.Н., Радюк О. М., Альшевская С.В., Корицько С.С. Технология реабилитации больных раком щитовидной железы, получающих супрессивную терапию L-тироксином.- Белорусь. 2004.- 24с.
10. Федорук О.С., Іфтодій А. Г. Післяопераційні ускладнення трансуретральної резекції доброякісної гіперплазії передміхурової залози./ Буковинський державний медичний університет , шпитальна хірургія - УДК 616.65 – 007.61 – 089.168.1 – 06, Чернівці.- 2009. – 250 с.
11. Фурса І.З. Психо-фізична реабілітація жінок після мастектомії в амбулаторних умовах. Київ. 2019. – 92 с.
12. <https://nnood.ru/wp-content/uploads/2017/04/LFK-posle-prostatehktomii.pdf>
13. <http://health-ua.com/article/31703-medichna-reabltatcy-a-vonkolog>
14. <https://compendium.com.ua/uk/tutorials-uk/onkologiya/rozdil-14-puhlini-m-yakih-tkanin-ta-kistok/>